

**TELE
INDUSTRIEN**
teleselskabernes
branchesamarbejde

Plan- og Landdistriktsstyrelsen
Mail: hoeringplan@plst.dk

Sagsnummer 2023-6103.

08.01.2024

Høringsvar til udkast til lovforslag om forsøgsordning for frie bymidter

Teleindustrien (TI) takker for muligheden for at svare på høringen om udkast til lovforslag om forsøgsordning for frie bymidter.

Generelle bemærkninger

TI støtter formålet med lovforslaget, hvor der med lovændringen gives kommunalbestyrelserne i de 14 omfattede kommuner mulighed for indtil den 31. december 2029 at iværksætte forsøg med afprøvning af tiltag, der kan understøtte bylivet i bymidterne i de af lovforslaget nævnte byer.

Bymidterne har gennemgået en markant udvikling, hvor det kan være svært at forene de mange forskellige hensyn, som denne udvikling medfører. Mange af bymidterne er, som det også fremgår af lovforslaget, præget af butiksdød på trods af, at der lokalt gøres en stor indsats for at bevare og udvikle de historiske bymidter som et attraktivt sted at bo, arbejde og som et lokalt samlingspunkt og mødested.

Kommunerne har i kommune- og lokalplanlægningen stort fokus på at fastlægge bestemmelser for fx indretning af butikker, liberale erhverv, udformning af facader, udskiftning af tage og vinduer m.m., så der kan sikres harmoni i bymidternes arkitektur, og hvor bymidternes skala og særpræg bevares. Lokalplaner er et velegnet instrument til at sikre langsigtede og stabile rammer for et byområdes udvikling og anvendelse.

Imidlertid er processen med ændring af lokalplanerne ofte tung og ressourcekrævende, og de eksisterende lokalplaner kan derfor nemt virke hæmmende og bremsende for de løbende tiltag, som kan være nødvendige for, at byområderne kan følge med udviklingen og fortsat være attraktive at bo, arbejde og opholde sig i.

Lokalplaner for bymidterne indeholder generelt et meget udtalt fokus på den fysiske udformning af bygninger og arkitektur, uden at der tilsvarende tages stilling til anvendelse af området og til udviklingen af området og de behov, som brugerne af området måtte have.

Den digitale infrastruktur og herunder mobildækning er sjældent et prioriteret område i lokalplanlægningen, og ofte er der i lokalplanerne pålagt begrænsninger og krav, som ikke forholder sig til den teknologiske udvikling og behovet for tidssvarende og fremtidssikret mobildækning.

Det er således ikke ualmindeligt, at lokalplaner for områder i bymidterne indeholder utidssvarende begrænsninger for udbygningen af teleinfrastrukturen, og herunder mobildækning, fx i stil med bestemmelserne i en lokalplan fra 2021, hvor det fremgår, at:

"Tekniske installationer m.v. på tage skal inddækkes, overdækkes og integreres i bebyggelsens arkitektoniske udtryk. Disse anlæg må højst have et omfang på 10 % af den enkelte bygning's tagflade og må opføres med en højde på op til 2 m over den enkelte tagflade. De må ikke placeres nærmere facade end 1 m."

eller i en lokalplan fra 2002, hvor det fremgår, at:

"Antenner og paraboler skal opsættes på steder, hvor de ikke ses fra det offentlige rum. Er modtagerforholdene dårlige, kan byrådet give tilladelse til en alternativ placering."

Sådanne krav og begrænsninger gør det i praksis meget vanskeligt at opsætte mobilantener med radiomodul mv., da det enkelte antennepanel med bærerør typisk vil nå 3 - 5,5 meter op over tagfladen, og disse krav hindrer også, at antennepanelerne placeres direkte på en facade – også selvom det kan integreres på en hensigtsmæssig og arkitektonisk god måde på facaden.

Generelt bliver sende- og modtageforholdene ringere, når der stilles krav, om antennerne skal placeres væk fra det offentlige rum og de andre steder, hvor brugerne typisk opholder sig. Dækningsforholdene bliver dermed væsentligt dårligere, når der indføres sådanne begrænsninger til stor skade for brugerne og de erhvervsdrivende.

De mange begrænsninger i eksisterende lokalplaner betyder, at der meget ofte skal vedtages et lokalplantillæg, før der skabes tidssvarende rammer for mobildækning, eller mere ideelt, at der skal vedtages en temalokalplan for antenner og master, således der skabes tidssvarende rammer for mobildækning i kommunen.

Mange kommuner er generelt tilbageholdende med at iværksætte arbejdet med udarbejdelse af nye lokalplaner, der muliggør etablering af nye antennepositioner, hvorfor det ofte ikke er muligt at skabe den dækning, som brugere af områderne finder nødvendig.

Kommunerne er også tilbageholdende med udarbejdelse og vedtagelse af temalokalplaner for master og antenner. I stedet giver kommunerne afslag eller i få tilfælde dispensation fra bestemmelserne i lokalplanerne for at sikre en rimelig mobildækning.

Imidlertid vil en sådan dispensationspraksis ikke være udtryk for gældende ret, som den fremgår af lokalplanen, og selvom der er et råderum for den kommunale udøvelse af et skøn i den enkelte konkrete sag, vil den praksis, som dispensationerne er udtryk for, ikke på forhånd være kendt og formidlet til de relevante ansøgere og andre berørte parter, som derfor ikke har mulighed for at indrette sig efter den fastlagte praksis og få et overblik over retsstillingen og mulighederne.

I den specifikke situation vil det naturligvis være gavnligt for telebranchen, at kommunerne er villige til at dispensere fra lokalplanens bestemmelser, men i et mere generelt perspektiv sker det på bekostning af forudsigeligheden i den administrative retsanvendelse og med risiko for en vis vilkårlighed i den administrative skønsudøvelse.

I dette perspektiv er det meget positivt, at der med lovforslaget skabes en lovhjemmel og en ramme for dispensationerne.

Specifikke bemærkninger

TI finder det positivt, at lovforslaget i § 3 åbner mulighed for, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan anvende dispensationskompetencen efter § 19, stk. 1, jf. stk. 2, i lov om planlægning, selvom dispensationen er i strid med principperne i den pågældende plan.

Dette gælder specielt i de situationer, hvor kommunen ikke har eller har haft mulighed for at tilgodese det overordnede nationale hensyn til, at den kommunale planlægning understøtter mobil- og bredbåndsdækning, herunder bredbåndsinfrastruktur, såsom mobilmaster, mobilantennes og bredbåndskabler, da disse er nødvendige for at varetage landsdækkende kommunikationsbehov, jf. afsnit 4.4 i Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen, juli 2023¹.

TI skal i den forbindelse bemærke, at der i forhold til etablering af mobilantennes og opsætning af radioudstyr i bymidter har været flere tilfælde, hvor der har været tvivl om, hvorvidt en opsætning af udstyret vil være i strid med formålsbestemmelserne eller principperne i de gældende lokalplaner, uagtet at nødvendigheden af tilstrækkelig mobil- eller radiodækning af området ikke har været genstand for tvivl.

TI skal på den baggrund foreslå, at opsætning af radio- og mobiludstyr til sikring af en fremtidssikret dækning eksplicit indgår i den foreslåede ordning, hvor kommunalbestyrelsen vil kunne anvende den udvidede dispensationsadgang, idet en levende og attraktiv bymidte i

¹ https://planinfo.dk/Media/638242362665345866/Nationaleinteresser_06072023.pdf

sagens natur også omfatter adgang til en tidssvarende og fremtidssikret teleinfrastruktur.

4

I forhold til lovforslagets § 5, om kommunalbestyrelsernes mulighed for at erhverve eller leje bebyggede ejendomme på markedsvilkår til brug for velfærdsfunktioner, skal TI foreslå, at afgrænsningen af velfærdsfunktioner, jf. § 5, stk. 2, udvides til også at omfatte borger-nære funktioner såsom dækning med elektroniske kommunikations-net og -tjenester, jf. teleloven, idet teleselskaberne i bymidterne ty-pisk vil have meget begrænsede muligheder for placering af udstyr, hvorfor det vil være naturligt, hvis placering af teleudstyr også kunne indgå som ét blandt flere af de velfærdsfunktioner, som kommunalbe-styrelsen kan varetage efter § 5 i lovforslaget.

I forhold til lovforslagets § 11, stk. 2, om ministeren for byer og land-distrikters adgang til at fastsætter nærmere regler om forlængelse, offentliggørelse, indberetning og evaluering af forsøg, skal TI opfordre til, at sådanne regler fastsættes med det klare formål, at det ikke skal medføre unødige administrative byrder og omkostninger for de berør-te kommuner, da dette kan medføre en alvorlig begrænsning i anvendelsesmulighederne og dermed også i den effekt og nytænkning, som er formålet med ordningen.

Afsluttende bemærkninger

TI skal bemærke, at lovforslaget indeholder muligheder, som TI også gerne ser udvidet til andre byer hurtigst muligt, og at det er ærgerligt, at det er forudsat, at det tidligst er i 2030, at erfaringerne fra forsøgsordningen skal bredes ud til alle landets kommuner.

TI skal opfordre til, at de gode erfaringer og den nye viden hurtigst muligt gøres tilgængelig for landets øvrige kommuner.

På teleområdet er en af de store udfordringer, at mange lokalplaner sætter en stopper for udbygningen af teleinfrastrukturen, herunder etablering af nye positioner til mere kapacitet i nettene, erstatning af eksisterende positioner samt opgradering og udbygning af eksisterende positioner.

Ændring af eksisterende lokalplaner, som indeholder utidssvarende begrænsninger, er en tidskrævende og omkostningstung proces, som ofte virker uproportional i forhold ændringernes omfang og rækkevidde.

Derfor bør det i alle tilfælde være muligt for kommuner at kunne dispensere fra lokalplaner på området for udbygning af kritisk infrastruktur af hensyn til den overordnede samfundsmæssige interesse, også selvom dette vil stride mod de overordnede formåls- og anvendelsesparagraffer.

Der er også helt generelt brug for et øget fokus på at medtænke teleinfrastruktur, herunder den mobile- og trådløse infrastruktur, når kommunerne vedtager nye lokalplaner.

TI står naturligvis til rådighed for uddybende bemærkninger.

5

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Jakob Willer". The signature is written in a cursive style with a small dot at the end.

Jakob Willer
Direktør